

AZ ADAPTIVITÁS SZEMLÉLETÉNEK MEGJELENÉSE A KÉPZÉSEKEN

EFOP-3.1.2-16-2016-00001

A pedagógusok módszertani
felkészítése a végzettség nélküli
iskolaelhagyás megelőzése érdekében

SZÉCHENYI 2020

2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

INTÉZMÉNYEK / PEDAGÓGUSOK SZEREPE A LEMORZSOLÓDÁSBAN

Eltérő lemorzsolódási aránnyal rendelkező iskolák összehasonlító vizsgálata

Magas lemorzsolódás

- alacsony elvárás a tanulók sikerességgel kapcsolatban,
- következetlen szabályalkotás,
- a pedagógusok alacsony bevonódása,
- nincs figyelem az egyéni igényekre,
- nincs hatékony tanulás

Alacsony lemorzsolódás

- erős elkötelezettség,
- jó vezetés,
- alacsony osztálylétszám,
- igazságos, következetes, átlátható szabályrendszer,
- **adaptivitás,**
- **támogatórendszerek széles körben elérhetőek**

(Crain és Dorough, 2003.).

EGYÉNI TANULÁSI UTAK TÁMOGATÁSA

- reformpedagógia, alternatív iskolák,
- egységesség és differenciálás a nyílt oktatási rendszerben (M. Nádasi, 2001),
- az adaptivitás rendszerszintű megközelítése (Golnhofer, 1999),
- tanulói szükségletekre épülő adaptivitás értelmezés (Lénárd – Rapos, 2004),
- az adaptivitás elméleti, koncepcionális megközelítése (Rapos et. al., 2011)

Az adaptivitás: a tanuló egyéni sajátosságaira építő, az adott tanulási kontextusban, a tanulás egész folyamatának rendszerében értelmezett támogatás.

Az adaptivitás különböző szintjei (pedagógus – képző):

- 1. Vezetői – intézményi szint**
- 2. Pedagógus – közösségi szint**
- 3. Egyéni pedagógus szint**

Vezetői - intézményi szint:

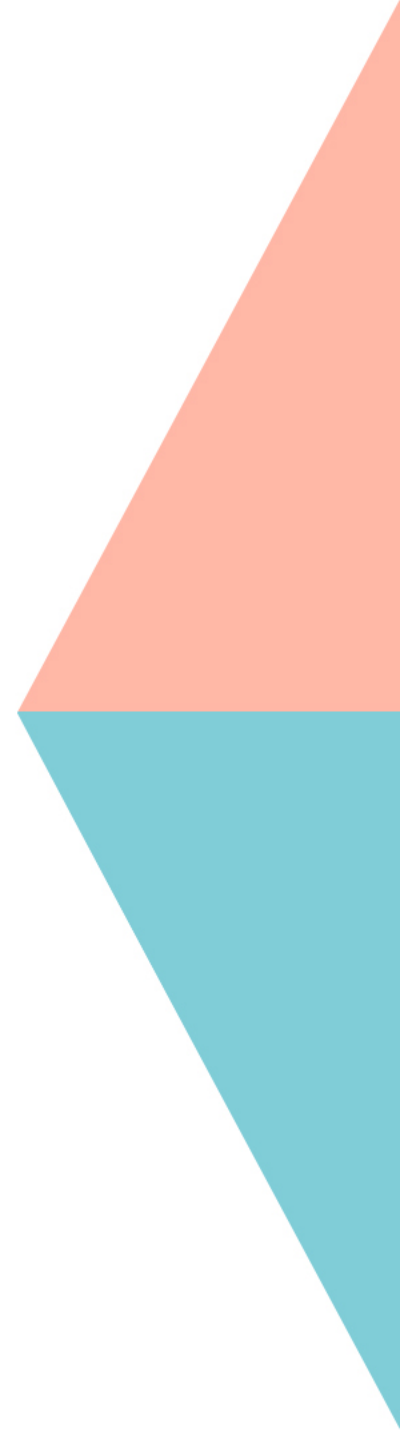
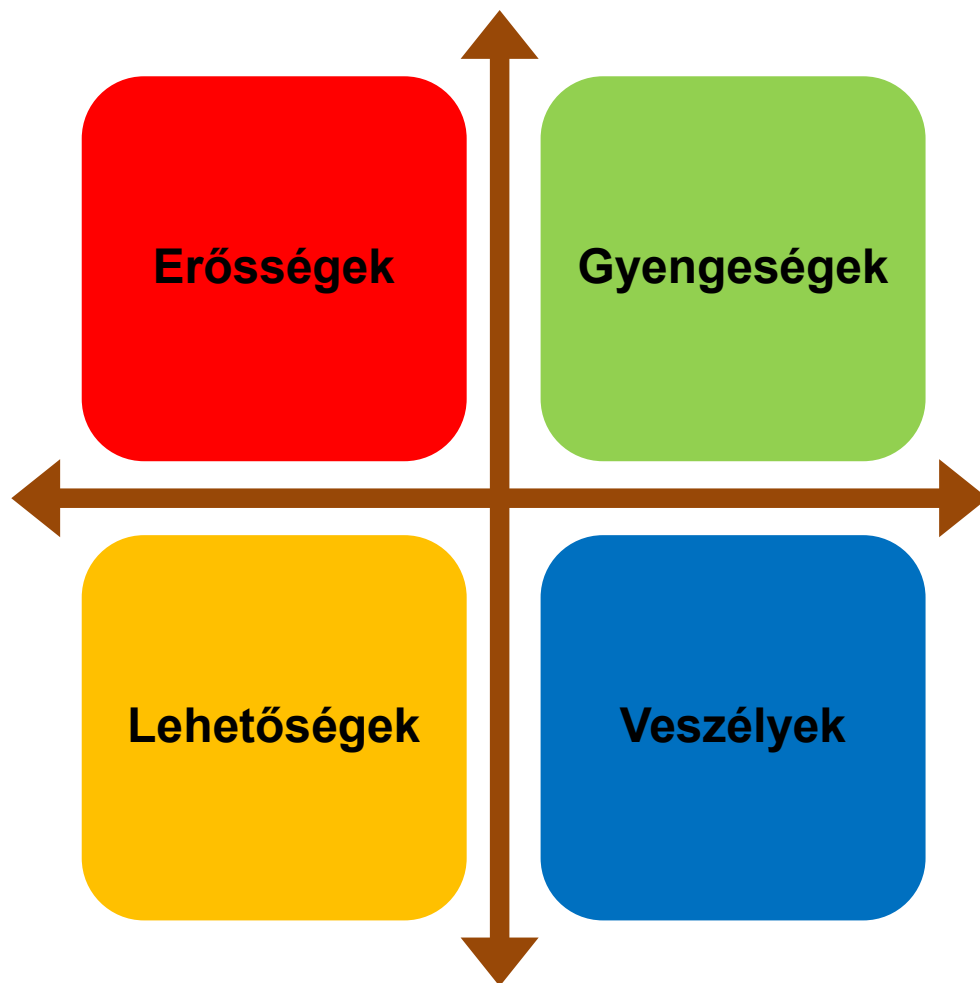
Vezetői egyeztetés (*képzői*)

- előzetes tudás feltárása
- belső folyamatok megismerése
- fókuszok kijelölése
- kollégák bevonása

Szervezeti diagnózis (*pedagógusi*)

- SWOT
- „Tavaszi nagytakarítás”

- SWOT - analízis

„Tavaszi nagytakarítás”

Múzeum		ide azok a dolgok kerülnek, amelyek jellemzőek az iskolára, régóta működnek, büszkék is rá, de már kissé elavultak.
Lomtár		a fölösleges dolgok, amiket évek óta már csak megszokásból csinálnak, lényegében nem is fontosak a jövőkép megvalósítása szempontjából, vagy éppen akadályozzák is annak megvalósítását.
Megtartandó		jól működnek és fontosak az intézmény hosszú távú céljainak megvalósításához.
Javítóműhely		amelyek fontosak az iskola eredményes működése, illetve a jövőkép megvalósítása szempontjából, de nem működnek elég hatékonyan, továbbfejlesztve sikeresebbé tehetik például az egyes gyerek tanulásának eredményességét.

Pedagógus közösség szint:

Tanulás – tanítás folyamata (*pedagógusi*)

Változáshoz való viszony (*képzői*)

Lehetséges adaptív utak – pedagógus közösség

A tanulás – tanítás folyamatában

- az oktatás célja (tanulási eredmények, LeO),
- az oktatás tartalma (új kompetenciák),
- rugalmas szervezeti keretek (osztálybontás, nívócsoport, feladatra szerveződő team),
- szervezési módok (egyéni, pár, csoport, frontális)
- szervezeti formák (45', főtantárgy, blokk, epocha)
- módszerek (kooperatív, projekt, esettanulmány)
- értékelés (tanulást támogató értékelés)

CBAM – MODELL

(CONCERNS-BASED ADOPTION MODEL)

Az érdeklődés gyakorlatilag három nagy szakaszra oszlik:

1. Én orientáció: az egyén a *változtatás és önmaga viszonyára* koncentrálnak

- az új koncepciót összeveti az addig benne élő elképzelésekkel, hitekkel, meggyőződésekkel
- kap-e elegendő (érzelmi, logikai) érvet a váltás szükségességéről;
- információhoz jut-e arról, hogy a változás következményei hogyan érintik őt szakmai és magánélete szempontjából;
- megerősítik-e abban, hogy korábbi rutinjait feladva is legalább olyan eredményeket tud elérni, mint korábban.

Ebben a szakaszban a fejlesztésben résztvevőknek megfelelő mélységű tájékoztatói lehetőséget kell biztosítani a változtatás lényegéről, menetéről és eszközeiről. Ha ez elmarad, jelentős ellenállásra, lehet számítani.

CBAM – MODELL

(CONCERNS-BASED ADOPTION MODEL)

Az érdeklődés gyakorlatilag három nagy szakaszra oszlik:

2. **Feladatorientáció:** az érdeklődés már a *megvalósítandó feladat* felé fordul, a fő kérdés ekkor már a *hogyan*.

- Az egyén figyelme középpontjába ekkorra a változtatandó tevékenységek/elemek kipróbálása kerül – kezdetben az előírásokat lépésről lépésre követő mechanikusabb módon –, később ezek egyre önállóbb alkalmazása kerül.
- A változás résztvevői már kezdenek másokra, a hozzájuk hasonlóan próbálkozókra is figyelni, és már hasznos lehet számukra a tapasztalatcsere is.
- Ekkortól érdemes tehát az egymástól való (horizontális) tanulás lehetőségeivel is élni, egyes elemeit alkalmazni.

Ha korábbi fázisban szorgalmazzák, másoktól tanulást, akkor a mások jó gyakorlata helyett az érintett gyakran azt figyeli, hogy az ő helyzetében miért nem lehet ugyanazt megcsinálni!

CBAM – MODELL

(CONCERNS-BASED ADOPTION MODEL)

Az érdeklődés gyakorlatilag három nagy szakaszra oszlik:

3. **Másokra orientáltság:** az érdeklődés már a **változás fenntarthatósága** felé fordul:

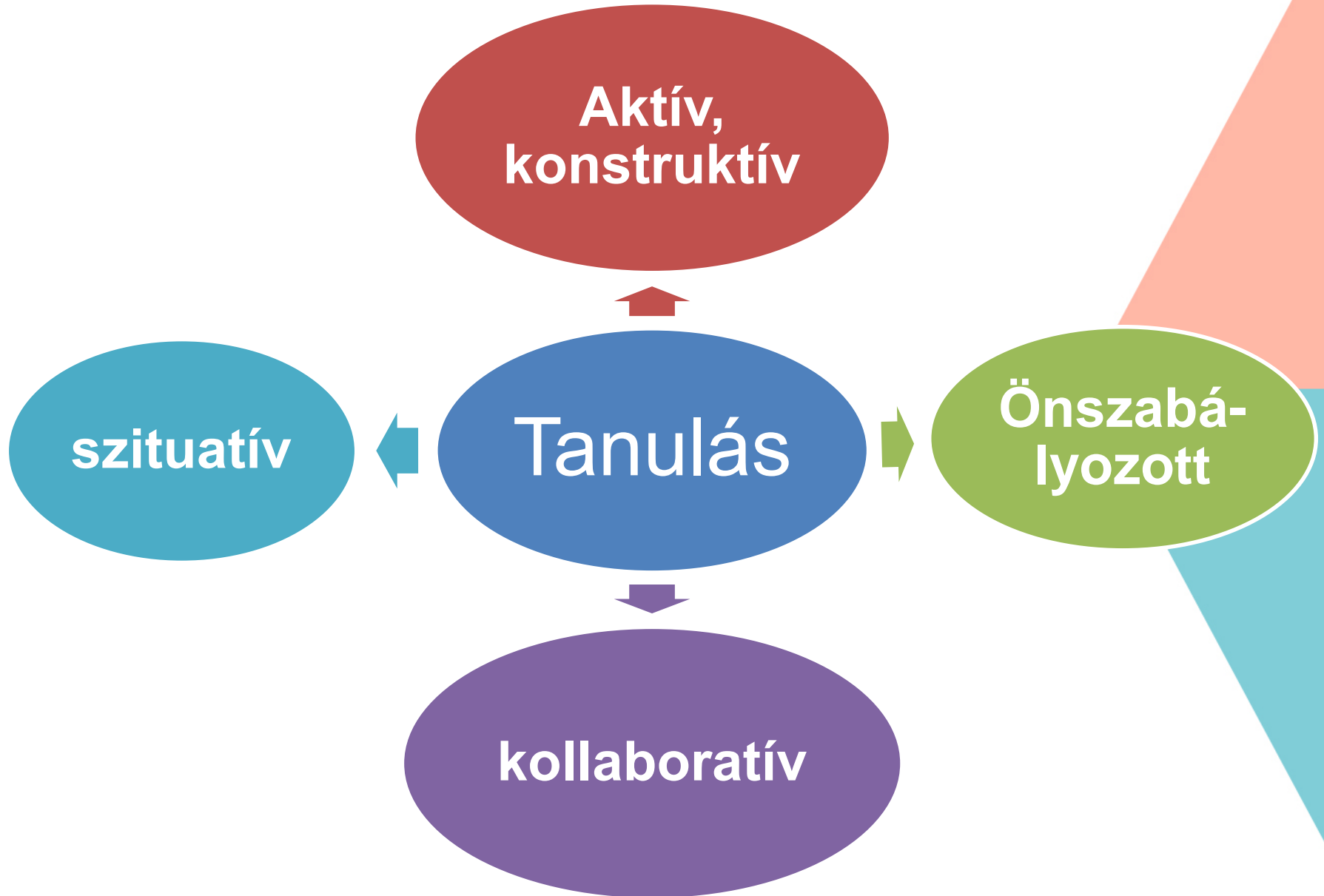
- hogyan érhető el, hogy a változtatás még több eredményt hozzon, még jobban működjön.
- az érintettek már igazi szakmai műhelymunkát tudnak végezni, és képesek a közös gondolkodás,
- tapasztalatcsere során még tökéletesebb, hatékonyabb megoldás kimunkálására.

Ha ezt a belső indítást tudatosan kiaknázzuk, a változtatás fenntartható marad, intézményesül.

Egyéni pedagógus szint:

- Tanulásértelmezés, tanulókra figyelés (*pedagógusi*)
- Fejlődési terv – pedagógus szakmai tanulásának terve (*képzői*)

AZ EREDMÉNYES TANULÁS JELLEMZŐI

Fejlődési terv – szakmai tanulás terve

- **Diagnózis röviden**

•

•

•

- **Célom**

•

•

•

- **Tevékenységek, amelyek segítségével céljaim megvalósítását tervezem**

•

•

•

•

- **Határidők, felelősök, partnerek**

•

•

•

•

- **Értékelés szempontjai (amelyek megmutatják, hogy valóban elértem a céljaimat):**

Csoportos feladat:

- Hogyan tudott **adaptívan viszonyulni** az iskolához, a csoporthoz?
- **Miben, miért és hogyan** tért el az akkreditációs anyagtól a képzésen:
  - feladatban,
  - módszerben,
  - eszközökben,
  - egyéb.....?

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE